

Lehtoängelmä

Aklejruta

Thalictrum aquilegiifolium

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Rauhoitettu (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Lehtoängelmä on monivuotinen ja noin metrin korkuiseksi kasvava lehtokasvi. Sen lehdet ovat jakautuneet pieniksi hammaslaitaisiksi lehdyköiksi, joita on kussakin lehdessä 2–3 paria. Lehdyköiden tyvellä ovat kookkaat, pitkään säilyvät korvakkeet. Kasvin kukinto on tiheä ja kukissa on runsaasti pitkiä, sinipunertavia heteitä. Lehtoängelmä kukkii heinäkuussa. Kukinnan jälkeen kehittyvät pähkylät ovat pitkäperäiset, suurikokoiset ja riippuvat. Lehtoängelmä muistuttaa lähisukulaistaan keltaängelmää (*T. flavum*), jonka lehdyköissä ei kuitenkaan ole korvakkeita. Lisäksi keltaängelmän heteet ovat vaaleat ja pähkylät perättömät.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lehtoängelmä viihtyy kosteissa ja puolivarjoisissa lehdossa ja lehtokorvissa. Lajia tavataan vain Pohjois-Karjalassa Ki-teellä.

Nykytila ja uhkatekijät

Lehtojen ja lehtokorpien kuusettuminen uhkaavat lehtoängelmää. Myös hakkuiden jälkeinen kasvupaikkojen heinittyminen, pensoittuminen ja taimettuminen ovat heikentäneet elinympäristöjä. Lajin ainoa laajana säilynyt alkuperäinen kasvupaikka on suojeltu, pienialaisia kasvustoja on talousmetsissä suojellun esiintymän lähialueilla.

Hoitosuositukset

Lehtoängelmän alkuperäinen kasvupaikka on nykyisin suojelu- ja hoitotoimien ansiosta elinvoimainen. Paikkaa on hoidettu sille laaditun hoitosuunnitelman mukaisesti, mm. poistamalla vaihteittain kuusia.

Lähteet

- Hakalisto, S. 1997. Lehtoängelmä – aklejruta. Teoksessa Rytteri, T. & Ket-tunen, T. (toim.). Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 257.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Ret-keilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005. Suuri Pohjolan kasvio. Suom. Vuokko, S. & Väre, H. Tammi, Helsinki. 928 s.

Kuva: Harri Tukia